

Overzicht opmerkingen auditcommissie over de paragrafen in de Stadsrekening 2025

Paragraaf Financiering

Alinea	Opmerking
Beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille - algemeen	Deze doelen staan duidelijk omschreven en ook hoe deze nagestreefd worden
Risico vlottende schuld	De bedragen zijn omschreven met een uitleg. Echter wordt er niets gezegd over mogelijke risico's (inschatting van het risico)
Risico vaste schuld	De bedragen zijn omschreven met een uitleg. Echter wordt er niets gezegd over mogelijke risico's (inschatting van het risico)
Kredietrisico - Leningen (opgenomen gelden) - Beleggingen (uitgezette gelden) - Gemeentegaranties	Er wordt wel aangegeven welke verschillende kredieten er zijn verschaft, maar niet toegelicht wat het kredietrisico is per kredietvorm. Het wordt heel erg algemeen uitgelegd.
Financieringspositie (inzicht)	Heel kort wordt hier heel erg algemeen op ingegaan (passiva nagenoeg gelijk aan vaste activa). Er is verder geen inhoudelijke duiding welke inzicht verschaft. En het wordt niet duidelijk hoe de inschatting tot stand is gekomen. Het zou helpend zijn als dat in een volgende stadsrekening of begroting wordt toegelicht in de paragraaf
Regelgeving en organisatie	Er staan algemene uitgangspunten geformuleerd voor het beleid, maar niet welke regels er hier nog meer worden gehanteerd.
Rentelasten	Er is uitgelegd hoe de daadwerkelijke lasten waren in 2025 en welk effect dit heeft gehad op het rente resultaat
Renteresultaat	Dit is uitgewerkt in een tabel en er is uitgelegd dat het resultaat is bijgesteld. Er zit geen inhoudelijke uitleg bij.
Financieringsbehoefte	Dit wordt inhoudelijk toegelicht. Er wordt aangegeven dat we binnen de wettelijke limiet zijn gebleven. Verder wordt er geen inzicht verschaft of iets gezegd over mogelijke ontwikkelingen
Wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend	Dit is niet terug te lezen. Er staat alleen kort iets vermeld dat het renteresultaat op Treasury dit jaar niet is doorbelast naar de taakvelden. Over investeringen en grondexploitaties wordt niets omschreven.

Paragraaf Grondbeleid

Alinea	Opmerking
Beleid	<p>De paragraaf Visie in de paragraaf grondbeleid van de jaarrekening formuleert inhoudelijke ambities: dat Nijmegen een compacte en leefbare stad blijft en dat extra woningen en werkplekken vooral in de focusgebieden komen. Verder wordt een uitvoerige algemene werkwijze van het grondbeleid geschetst. Dit is een herhaling of ongewijzigd beeld tov de stadsrekening van 2024.</p>
Ontwikkelingen	<p><u>Algemeen beeld</u> In het algemeen zijn de beschreven geschetste ontwikkelingen onvoldoende voor de raad om op kaderstellend niveau de rode draden voor mogelijke interventies en/of bijstellingen te ontdekken.</p> <p><u>Parameters Grondexploitaties</u> In de paragraaf bij de begroting 2024 stonden geen ambities opgenomen, behalve dat aangekondigd wordt dat de parameters voor de GREX'ën herijkt worden. Anno nu wordt gesteld dat deze gewijzigd zijn, althans een bureau heeft hiervoor onderzoek verricht. Het is niet geheel duidelijk of deze nieuwe paramaters thans zijn geïmplementeerd en wat daarvan dan het effect is op de grondexploitaties.</p> <p><u>Monitoring dashboard</u> Net zoals bij de paragraaf grondbeleid in de stadsrekening van 2024 wordt ook nu niets gemeld en evenmin een procesbeschrijving gegeven van de uitdrukkelijke wens van de raad voor een monitoringdashboard. De raad heeft deze wens onder meer geuit bij de vaststelling van de nieuwe nota Grondbeleid, inmiddels 2 jaar geleden.</p> <p>Hetzelfde geldt voor de door de raad verzochte beknopt en inzichtelijk format om consistent en transparant de voors- en tegens en de relatie tussen grondbeleid en maatschappelijke doelstellingen te kunnen wegen vanaf de eerste bestuurlijke afweging van inzet van instrumenten van het grondbeleid en vervolgens de effecten en doelmatigheid van afwegingen te blijven monitoren in de MPG.</p> <p><u>Risico's en voorzieningen</u> De gemeenteraad stelt de kaders vast voor het gemeentelijk grondbeleid. Daarbij hoort in de jaarrekening een actuele terugblik van kansen, risico's en onzekerheden die het gevoerde grondbeleid bij de ontwikkeling en herontwikkeling van locaties voor de gemeente met zich meebrengt. Temeer omdat de gemeente Nijmegen ook situationeel een actief grondbeleid hanteert.</p> <p>In dit licht is het opmerkelijk te noemen dat er geen risico's worden genoemd, alsmede mogelijke scenario's voor bijstellingen of prioritering.</p> <p>De voorgaande constatering werd óók gedaan nav de paragraaf Grondbeleid in de stadsrekening 2024. Daarbij valt te denken aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PFAS • Netcongestie • Waterkwaliteit in sloten en rivieren • Oorlog en stijgende bouwkosten • Financiële risico's en voorzieningen. • Wel of niet langere juridische procedures en analyse daarbij.

	<ul style="list-style-type: none"> • Vertraging in procedures obv juridische doorlooptijden. • Regie en afstemming derde partners Rijk, provincie, NS, Prorail. • Menskracht voor uitvoering, kosten inhuur enz. • Maatschappelijke impact van woningnood: een grote druk om snel te bouwen, vaak in combinatie met de roep om betaalbare woningen, kan leiden tot suboptimale keuzes of risico's in ruimtelijke kwaliteit. <p><u>Onderwerpen van welke een belichting in deze paragraaf niet zouden misstaan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • De benodigde weerstandscapaciteit of vermogen (in relatie tot de risico's); • Een korte toelichting op de voorraad en strategische verwervingen. • Een scherpere benoeming en duiding van de prognose van de te verwachten resultaten. • De samenwerkingen met partners, zoals in het Stationsdistrict, Waalfront en Winkelsteeg. <p><u>Verloopoverzicht Grondexploitatie</u> Deze subparagraaf is voor een burger, beginnend raadslid en zelfs voor een ervaren raadslid zonder enige verdere toelichting of duiding niet goed of snel leesbaar. Dit verdient een verbetering. Dat geldt voor de correlaties en betekenis van de boekwaardes, versus investeringen, duidingen van resultaat en winstnemingen en tot slot de getroffen voorzieningen en contante waardes.</p>
--	--

Paragraaf Lokale heffingen

Alinea	Opmerking
De geraamde inkomsten	De geraamde inkomsten zijn per heffingssoort aangegeven
Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen	Er wordt per heffing aangegeven waar de heffing op gebaseerd is (welk besluit of welke verordening)
Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen	Op hoofdlijnen worden de diverse heffingen beschreven
Een aanduiding van de lokale lastendruk	Dit staat omschreven ook in vergelijking met andere gemeenten
Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid	Dit staat omschreven en wordt uitgelegd

Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

In de begroting 2025 werd een ambitieniveau van in totaal circa € 44,8 miljoen per jaar aangegeven. Daarvan is 35,5 miljoen benut. Dit is een geringe verbetering ten opzichte van 2024 toen van het budget van 41 miljoen een bedrag van 30 miljoen werd besteed, ofwel een kwart niet. Het kan een indicatie zijn dat sprake is van een structureel probleem om de investerings- en onderhoudsbudgetten te benutten. Dit kan ook niet los worden gezien van de extra middelen die de raad ter beschikking heeft gesteld voor de vernieuwingsgolf. De vraag die gesteld kan worden of daarmee de vernieuwingsgolf voortvarend genoeg kan worden uitgevoerd, en zo (deels) nee, of dat risico's met zich meebrengt en hoe daarop wordt gestuurd.

Iedere gemeente heeft een paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Een voorbeeld is die van Arnhem:

- Geeft Arnhem een [overzicht van het hele areaal](#). Nijmegen zal vanuit zijn zogeheten 'assetmanagement' en 'risicogestuurd werken' ook wel beschikken over inventarisaties, maar dan moet je als raad dat weer elders opzoeken en daarna nog duiden of filteren.
- Geeft Arnhem de staat waarin de kapitaalgoederen zich bevinden expliciet aan en een duiding daarvan. Zie [voorbeeld wegen](#). Het geeft diepte aan hetgeen is verricht. Want alleen een opsomming zoals in Nijmegen van welke starten en wegen zijn onderhoud of aangelegd geeft geen duiding of daarmee een ambitie wordt bereikt. Zie voorbeeld [verlichting](#) enz. In Nijmegen is dit mogelijk voor de organisatie werkbaar, maar de vraag is of het voor de raad transparant is. Citaat Nijmegen paragraaf onderhoud kapitaalgoederen: *"Het moment van de vernieuwing komt tot stand op basis van risicogestuurd beheer waarbij we een afweging maken tussen kosten, mogelijke risico's en gewenste prestaties. We zijn daarbij kostenbewust en houden rekening met de verschillende opgaven vanuit de Omgevingsvisie."* De verwijzing naar een lange termijn Assetmanagementplan (LTAP-2025) of het Uitvoeringsprogramma openbare ruimte biedt daarin geen soelaas voor een snel inzicht. De volgende zin staat onder het kopje 'Infrastructuur voor de gemeentelijke watertaken': *"Ik denk dat wat hieronder staat mogelijk weg kan. Dit heeft zijdelings met kapitaalgoederen te maken. Het datakwaliteitstraject voor de riolering is voor 80% afgerond en de achterstand in revisies is voor 95% weggewerkt.* Alhoewel de aanhef een kennelijke aantekening vanuit de redactie betreft kan juist de daarna vermelde informatie of informatie in deze geest voor de raad juist interessant zijn, want het geeft een beeld of je in control bent.
- Voor wat betreft vastgoed stelt men in Arnhem de zogeheten [objectieve score van conditie van het vastgoed](#) vast. Op basis daarvan wordt onderhoud gepleegd.

Voorbeeld Tilburg

- Tilburg in de [paragraaf zonder doorkliklinkjes](#) naar de programma's waarin vervolgens weer verwezen wordt naar beleidsstukken een beeld van per soort kapitaalgoed een beschrijving van:
 - het beleidskader waarop het onderhoud van de kapitaalgoederen is gebaseerd;
 - het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau van onderhoud;
 - de actuele staat van onderhoud;
 - de besteding van de onderhoudsbudgetten.

In Nijmegen is de informatie meer verspreid te vinden of niet aanwezig.

- In Tilburg geeft men een verklaring waarom niet alle geprognosticeerde budgetten zijn benut, dit in tegenstelling tot Nijmegen. In Nijmegen sommen we op wat we gedaan hebben, niet wat we niet gedaan hebben of vertraagd is, althans niet in de paragraaf. Dit in combinatie met een generieke aanduiding dat we risicogestuurd werken, maakt bijvoorbeeld bij het onderhoud aan wegen onvoldoende duidelijk of we risico's lopen met achterstallig onderhoud waardoor calamiteiten kunnen ontstaan.

Voorbeeld Eindhoven

In Eindhoven geeft men in de paragraaf, specifiek voor wat betreft wegen, maar dit geldt voor alle specifieke kapitaalgoederen, beknopt weer, hoe de vlag erbij hangt. Dit is gestructureerder dan in Nijmegen. [Voorbeeld Eindhoven](#):

- *Een maal per twee jaar worden inspecties uitgevoerd. In 2024 zijn geen technische inspecties gehouden. Uit de inspecties van 2023 blijkt 89,6% van de wegen te voldoen aan de basiskwaliteit (rekening houdend met geplande en financieel gedekte werkzaamheden). Er is hiermee sprake van een achterstand van 0,8%. De hoofdinfrastructuur is op orde. Er is geen sprake van kapitaalvernietiging. Er zijn voldoende middelen beschikbaar om het benodigde onderhoud uit te voeren. Wel hebben we te maken met complexiteit in de afstemming met andere werkzaamheden, het werk met werk maken en de afstemming met stakeholders. In 2024 is een nieuw wegenbeheerplan opgesteld voor de periode 2025-2028.*
- *Curatief: In 2024 is er geen noodzaak geweest om extra curatief in te grijpen.*
- *Ontwikkelingen*

Naar verwachting zijn er tot en met 2032 er voldoende structurele middelen voor het groot onderhoud en de vervangingen (passend binnen het vastgestelde kwaliteitsniveau).

Paragraaf Verbonden Partijen

Informatie in de paragraaf zelf

In het jaarverslag is in de inleiding van de paragraaf over de informatievoorziening aan de raad aangegeven:

De afgelopen jaren hebben we flink geïnvesteerd in de verbetering van sturing en control op verbonden partijen. Over de bereikte resultaten hebben wij de gemeenteraad periodiek geïnformeerd.

De actuele specifieke kaders zijn beschikbaar via: Financiële documenten, tegel verbonden partijen (pcportal.nijmegen.nl). De zienswijzen en overige stukken die per informatiebrief aan de gemeenteraad zijn aangeboden, zijn te raadplegen

via: <https://nijmegen.bestuurlijkeinformatie.nl/> en door vervolgens via de zoekfunctie op de site: "naam" van verbonden partij in te toetsen.

De auditcommissie wil hierbij twee opmerkingen maken:

- 1.** De specifieke kaders zijn niet herkenbaar opgenomen op pc-portal. De gebruiker moet weten dat de inhoud van de tabbladen Algemeen, Bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordiging en Informatievoorziening de tekst van het specifieke kader is.
- 2.** De verwijzing naar zienswijzen en overige stukken is erg algemeen. Deze werkwijze leidt tot een groot aantal hits en daarmee het nodige uitzoekwerk voor de gebruiker. In de ogen van de auditcommissie moeten algemene en recente stukken eenvoudig (via directe links) via pc-portal ontsloten worden. Met algemene stukken bedoelen wij bijvoorbeeld de Gemeenschappelijke Regeling of Statuten. Bij recente stukken gaat het om zaken zoals zienswijzen, begrotingen, jaarstukken en relevante college- en raadsbesluiten.

Vervolgens wordt in de inleiding verwezen naar:

- Visie en beleid

Aangegeven is dat visie en beleid in de Kadernota verbonden partijen gemeente Nijmegen staan. [Een link naar de Kadernota ontbreekt](#). De Kadernota is in pc-portal wel te vinden via de tegel verbonden partijen (2025).

Een vergelijking met de informatie over Visie en beleid in de begroting 2025 levert op dat de informatie daar uitgebreider, maar [verouderd](#) was. Er wordt nog gesproken over de Kadernota die in 2019 door de raad is vastgesteld, dat gewerkt wordt aan actualisatie daarvan en dat die nieuwe nota voor eind 2024 door de raad zal worden vastgesteld.

- **Integrale Ontwikkelingen in 2025.**

Voor de integrale ontwikkelingen is een afzonderlijk tabblad opgenomen. De verantwoordingsinformatie [beperkt](#) zich tot de opmerking dat in 2025 het governance vraagstuk met betrekking tot de samenwerking in de regio verkend is en gewerkt wordt aan een basismodel voor de juridische vorm voor regionale samenwerkingen.

Een vergelijking met de ontwikkelingen die voorzien waren in de begroting laat zien dat daar [niets was opgenomen](#) over de verkenning. In de begroting werd een terugblik gegeven op een aantal gewijzigde gemeenschappelijke regelingen.

- **Totaal financieel overzicht met het begin- en eind vreemd vermogen, eigen vermogen, het resultaat en de financiële bijdrage per verbonden partij**

Dit overzicht is in een afzonderlijk tabblad opgenomen. Omdat de jaarrekeningen 2025 van de verbonden partijen nog niet zijn vastgesteld zijn de cijfers uit de jaarrekeningen 2024 opgenomen. Er is geen toelichting bij het overzicht opgenomen. [Een dergelijk overzicht ontbreekt in de begroting. Voor het krijgen van een beeld van de ontwikkeling van de cijfers uit het overzicht moeten de overzichten uit de paragrafen van eerdere jaren geraadpleegd worden.](#)

- **Ontwikkelingen per verbonden partij**

Per verbonden partij is een pagina met verantwoordingsinformatie opgenomen.

Wij hebben de verantwoordingsinformatie van enkele verbonden partijen bekeken. Wij hebben daarbij vooral gekeken of verantwoording wordt afgelegd over de voornemens uit de begroting. [Het beeld daaruit is dat steeds als eerste basisinformatie over de verbonden partij is opgenomen, en de raad in beide documenten \(deels ook in algemene termen\) wordt bijgepraat over uitgevoerde acties, ontwikkelingen, plannen en de \(voorgenomen\) financiële vertaling daarvan.](#)

Paragraaf Investerings

De raad heeft middels deze paragraaf inzicht in de voortgang op alle investeringen per programma.

Per investering wordt aangegeven wat de aanleiding en doel van de investering is, en of er afwijkingen zijn in de planning of het budget en wat daarvan de reden is. Dat geeft de raad inzicht en overzicht in het totaal aan (ingezette) investeringen en dat is prettig. Wel is de paragraaf op deze wijze zeer lijk van omvang en kan de vraag gesteld worden of op alle investeringen op deze wijze gerapporteerd dient worden (als er bijvoorbeeld geen sprake is van afwijkingen).

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement

Alinea	Opmerking
Inventarisatie weerstandscapaciteit	In de inleiding staat dit uitgelegd en later wordt er bij de uitleg van kengetallen nog op teruggekomen.
Een inventarisatie van de risico's	<p>Er wordt aangegeven hoeveel risico's er zijn geïnventariseerd (74) en wanneer iets als risico wordt bestempeld.</p> <p>Er wordt een top 10 van de 74 geïdentificeerde risico's gemeld met een toelichting.</p> <p>Er wordt een onderscheid gemaakt in grondexploitatie- en investeringsrisico's en risico's in een programma.</p>
Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's	Er wordt uitgelegd waarom we weerstandsvermogen moeten hebben. Vervolgens wordt uitgelegd wat er aan normen wordt aangehouden. Echter waar dit op gebaseerd is (besluit of iets dergelijks) of waarom dat op deze manier wordt gedaan, dat wordt niet omschreven.
<p>1. In de paragraaf weerstandsvermogen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten de hoofdlijnen van het in lid 2 genoemde beleidskader op;</p> <p>2. het college biedt ter vaststelling aan de raad een nota <i>risicomanagement, weerstandsvermogen en financiële kengetallen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>De vorming en besteding van reserves</i> • <i>De instelling van voorzieningen</i> • <i>De toerekening en verwerking van rente over de reserves en de voorzieningen</i> • <i>Maatregelen rondom risicomanagement</i> • <i>Elementen en omvang weerstandscapaciteit</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Er komt in deze paragraaf niets terug over • <i>De vorming en besteding van reserves</i> • <i>De instelling van voorzieningen</i> • <i>De toerekening en verwerking van rente over de reserves en de voorzieningen</i> • <i>Maatregelen rondom risicomanagement</i> <p>Hier wordt wel iets over gezegd bij de uitleg van de kengetallen, maar is erg beperkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Elementen en omvang weerstandscapaciteit</i> • <i>Systematiek berekening gewenst weerstandsvermogen</i> <p>Algemene opmerking bij kengetallen: hier wordt aangegeven dat er ook verwezen wordt naar specifieke onderdelen van de begroting en het jaarverslag, maar dit wordt niet gedaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Systematiek van financiële kengetallen</i>

<ul style="list-style-type: none"> • <i>Systematiek berekening gewenst weerstandsvermogen</i> • <i>Systematiek van financiële kengetallen</i> 	<p>Er wordt omschreven hoe de kengetallen zijn geclusterd en waarom. Per kengetal wordt er een uitleg gegeven en wat het kengetal laat zien.</p>
---	--

Paragraaf WOO

Alinea	Opmerking
Actieve openbaarmaking	<p>Het stuk begint met 'De meeste voornemens zijn in 2025 tot uitvoering gebracht'. Uit de tekst is niet op te maken wat de voornemens precies waren, en is zodoende niet zelfstandig (zonder de begrotingstekst ernaast) te lezen.</p> <p>Er wordt gereflecteerd op het niet behalen van het voornemen om beschikkingen, voor zover het omgevingsvergunningen betreft, actief openbaar te maken. De gegeven verklaring, "... het feit dat tussen het softwaresysteem ... en het publicatieplatform geen koppeling ... is aangebracht", is geen verklaring maar een constatering. Het roept de vraag op, waarom dan niet?</p> <p>De tekst over tranches onder het kopje 'Waar staan we nu?' is wat onduidelijk zonder achtergrondkennis, maar de daaropvolgende tabel maakt daarentegen duidelijk waar we als gemeente staan.</p>
Passieve openbaarmaking	<p>Er wordt verantwoording afgelegd over het niet behalen van het voornemen om 90% van de WOO-verzoeken binnen de gestelde termijn af te handelen: de omvang en complexiteit van bepaalde verzoeken, en de kwaliteit van het interne proces. W.b.t. de kwaliteit van het proces wordt duidelijk dat dit aandacht heeft en waar nodig aanpassingen worden gemaakt. Echter, het is minder duidelijk waarom de omvang en complexiteit van bepaalde verzoeken leidt tot overschrijding van termijnen, als er bij omvangrijke verzoeken afspraken gemaakt worden met de verzoeker over de termijn waarin de informatie wordt</p>

	<p>aangeleverd, en verzoeken verwerkt binnen deze afgestemde termijn worden beschouwd als ‘tijdig afgehandeld’ – zoals in de eerste alinea wordt beschreven.</p>
<p>Informatiehuishouding Woo</p>	<p>“Gericht op deze transparante werkwijze zijn e-learnings opgenomen in de opleidingsplannen, in het kader van ambtelijk vakmanschap”. Het is niet duidelijk welke opleidingsplannen hier bedoeld worden of voor wie deze gelden.</p>